

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 14/2016

29.9.2016

GRUNDER FÖR BEREDNING AV BUDGETEN 2017

Det ekonomiska nuläget

Den ekonomiska utvecklingen i Finland har varit lam alltsedan 2009. I år har ekonomin kvicknat till något, men tillväxten är endast omkring en procent.

Omvandlat till penningvärdet 2015 var redovisningarna av kyrkoskatt störst 2009. Därefter har de minskat med cirka fyra procent fram till 2015.

En granskning av nyckeltalen i bokslutet för 2015 visar att församlingarnas ekonomi förbättrades något. Kostnadsdisciplinen har redan länge varit god och besparingar har gjorts särskilt i personalutgifterna. År 2015 var eurobeloppet av kyrkoskatterna och andelen samfundsskatt som redovisades till församlingarna det största genom tiderna. Både kyrkoskattens och samfundsskattens belopp var större än det uppskattade beloppet.

Enligt prognosen sjunker kyrkoskatteinkomsterna för 2016 med cirka två procent. Skatteredovisningarna i början av året stöder inte detta, men prognosen kan ändå fortfarande förverkligas eftersom debiteringsredovisningen i november kommer att vara större än 2015.

Prognoser för 2017

Finlands ekonomi försämrades fyra år i rad åren 2011–2014. År 2015 var tillväxten 0,2 procent och för 2016 prognostiseras en tillväxt på något över en procent. För 2017 förutspår finansministeriet en tillväxt på en knapp procent. Prognosen stöds endast av osäkra uppgifter om en förbättrad ekonomisk tillväxt. Under de två följande åren är tillväxten nära en procent. Tillväxtutsikterna är begränsade.

I år är inflationen ungefär en halv procent och nästa år ungefär en procent. Konsumentprisökningen kommer att vara liten i den närmaste framtiden. I början av 2016 steg inkomstnivån med något över en procent. Inkomstnivån väntas inte stiga 2017. Lönerna kommer inte att höjas och i den offentliga sektorn skärs semesterpenningarna ned med 30 procent. Arbetslöshetsgraden förutspås sjunka och sysselsättningen öka.

Kyrkoskatt och medlemsantalets utveckling

Kyrkoskattens storlek påverkas förutom av den allmänna ekonomiska utvecklingen även av ändringar i skattegrunderna, storleken på kyrkoskatteprocenten och församlingsmedlemmarnas förvärvsinkomster. Ändringarna i skattegrunderna och den lamma ekonomin försvagar redovisningarna av kyrkoskatt.

Regeringens budgetförslag innehåller föreslag till ändringar bland annat av beskattningen av förvärvsinkomster. Enligt förslaget ska skattelättnaden genomföras genom att höja arbetsinkomstavrdragen, avdragen för inkomstens förvärvande, grundavdragen och pensionsavdragen. Alla dessa påverkar kyrkoskatten. Den influtna kyrkoskatten minskas också av löntagarnas växande arbetspensionsavgifter som ökar skatteavdragen. Dessutom sänks förvärvsinkomsterna av nedskärningen av semesterpenningarna i den offentliga sektorn. Dessa ändringar påverkar församlingsenheternas sammanräknade kyrkoskatt med cirka 44 miljoner euro. Utifrån detta skulle kyrkoskatten

minska med cirka 5 procent räknat enligt de realiserade redovisningarna av kyrkoskatt 2015 och cirka 3 procent räknat av kyrkoskatt 2016.

Församlingarnas medlemsantal minskar inte längre i lika stor omfattning. Antalet personer som utträtt ur kyrkan fram till utgången av augusti 2016 har varit detsamma som genomsnittsantalet under de senaste åren. Församlingarna måste alltså kontinuerligt följa utvecklingen av medlemsantalet och göra egna prognoser om den framtida utvecklingen. Förutom det totala medlemsantalet är det viktigt att följa utvecklingen av antalet medlemmar som betalar kyrkoskatt, dvs. antalet förvärvsarbetsande medlemmar.

Utvecklingen av församlingens kyrkoskatt kan bedömas genom att reda ut medlemmarnas förvärvsinkomster och betalda skatter till exempel i olika ålders- och inkomstklasser. Ur Skatteförvaltningens statistikdatabas kan de egna församlingsmedlemmarnas inkomster och skatter med olika slags klassificeringar fås fram. Adressen till tjänsten är: <http://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/>. Tjänsten innehåller för närvarande endast uppgifter från skatteåret 2014. När beskattningen för skatteåret 2015 är klar i slutet av oktober införs även uppgifterna för skatteåret 2015 i databasen och ändringen kan bedömas. Enligt utvecklingen av förvärvsinkomsterna och medlemsantalet kan man förutspå och bedöma utvecklingen av den egna församlingens kyrkoskatteintäkter.

Församlingssenheten kan fortfarande beställa en kommunspecifik skatteprognos från Kommunförbundet till priset 223,20 euro. Prognosen för den egna kommunen stöder prognostiseringen av kyrkoskatten.

Statlig finansiering

Lagen om statlig finansiering till den evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter trädde i kraft i början av 2016 och samtidigt slopades församlingarnas samfundsskatteandel. Enligt nämnda lag beviljas församlingarna finansiering ur statsbudgeten för deras lagstadgade samhällsuppgifter. Till samhällsuppgifterna hör begravningsverksamheten, folkbokföringen och underhållet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och löso. År 2017 betalar staten 114,5 miljoner euro i ersättning till kyrkans centralfond. Beloppet betalas till kyrkans centralfond månatligen i 12 rater.

För kyrkomötet som sammanträder i november föreslås att fem miljoner av den statliga finansieringen på 114,5 miljoner euro 2017 delas ut som understöd för reparationer av kulturhistoriska byggnader och att två miljoner euro används för att upprätthålla och utveckla Kirjuri. 107,5 miljoner euro delas ut till församlingarna enligt principen euro/kommunmedlem enligt situationen den 31 december 2015.

Till cirkuläret har bifogats en tabell med penningbeloppen som redovisas till församlingssenheten. Betalningarna förverkligas om kyrkostyrelsens förslag godkänns av kyrkomötet. Den statliga finansieringen betalas till församlingarna månatligen i 12 rater.

I lagens fjärde paragraf föreskrivs det att kyrkans centralfond ska lämna undervisnings- och kulturministeriet den information som ministeriet bestämmer och som behövs för uppföljningen av kostnaderna för de uppgifter som avses i lagen. För att lämna informationen använder kyrkans centralfond de sammanräknade kostnadsuppgifterna som grundar sig på församlingarnas ekonomiska statistik. I församlingarna ska kyrkostyrelsens anvisning om kostnadsfördelning i bokföringen fortfarande följas noggrant.

Den statliga finansieringen tas upp i budgeten och bokförs i församlingens bokföring efter verksamhetsbidraget under kontot 511000 Statlig finansiering.

Andel av samfundsskatteintäkterna

Vid ingången av 2016 har man slopat omnämningarna i inkomstskattelagen och lagen om skatteredovisning med stöd av vilka en andel av intäkterna från samfundsskatten har betalats till församlingarna. Samfundsskatter för skatteåret 2015 och tidigare skatteår betalas till församlingarna ännu 2016 och 2017. Enligt uppgifter från skatte-

myndigheterna betalas de sista raterna av samfundsskatteandelen i oktober 2017. Dessa andelar av samfundsskatten bokförs på samma sätt som hittills. År 2017 redovisas endast små belopp av samfundsskatten till församlingarna och därför bör budgeteringen av de beräknade inkomsterna vara försiktig.

Avgifter till kyrkans centralfond

För kyrkomötet som sammanträder i november föreslås att kyrkans centralfonds grundavgift, som bestäms enligt den kalkylerade kyrkoskatten, fastställs till 7,5 procent. Betalningsgrunden ändras inte.

Församlingens kalkylerade kyrkoskatt beräknas så att församlingens kyrkoskatteintäkt för skatteåret 2015 divideras med församlingens kyrkoskatteprocent. Förhandsuppgifter om församlingarnas kyrkoskatteintäkter för skatteåret 2015 är tillgängliga på Tjänster för skattetagare under Statistiker, Preliminära uppgifter om redovisning enligt debitering i november 2016 för skatteåret 2015 (veronsaajat.vero.fi). De slutgiltiga uppgifterna offentliggörs när beskattningen är klar i slutet av oktober.

Pensionsavgifter

Enligt konkurrenskraftsavtalet som förhandlades fram i februari 2016 sänks arbetsgivarens pensionsavgift med 0,2 procentenheter för 2017. Det föreslås för kyrkomötet att arbetsgivarens pensionsavgift för församlingarna är 23,8 procent.

Enligt förslaget är storleken på avgiften till pensionsfonden som bestäms enligt kyrkoskatten 4 procent för 2017. Procentandelen är oförändrad. Kyrkoskatten för skatteåret 2015, som ska användas som grund för avgiften 2017, fastställs i slutet av oktober. Förhandsuppgifter om skatteårets kyrkoskatt, utifrån vilken församlingens enheten kan bedöma avgiften till pensionsfonden för budgeten, är Tjänster för skattetagare under Statistiker/Preliminära uppgifter om redovisning enligt debitering i november 2016 för skatteåret 2015 (veronsaajat.vero.fi).

Beskattningskostnader

Enligt 30 § i lagen om Skatteförvaltningen betalar församlingens enheterna 3,4 procent av Skatteförvaltningens omkostnader som beskattningskostnader. Som en del av lösningen om statlig finansiering och avskaffandet av samfundsskatteandelen som gjordes 2015 sänktes beskattningskostnaderna 2016. Med stöd av statens budgetproposition för 2017 utgör församlingarnas andel av beskattningskostnaderna 14,9 miljoner euro. Beloppet är på samma nivå som 2016.

Personalkostnader

Kyrkans nuvarande tjänste- och arbetskollektivavtal är i kraft till den 31 januari 2017. Ett nytt avtal har undertecknats och det förverkligar konkurrenskraftsavtalet som arbetsmarknadscentralorganisationerna förhandlade fram i februari 2016. Avtalsperioden är 1.2.2017–31.1.2018. Under avtalsperioden görs inga lönehöjningar. I enlighet med konkurrenskraftsavtalet skärs semesterpenningarna i offentliga sektorn (staten, kommunen, kyrkan, Fpa, Keva och Finlands Bank) ned med 30 procent jämfört med nuvarande nivå. Minskningen gäller semesterpenningar beträffande semestrar som intjänats under kvalifikationsåren som upphör under åren 2017–2019. När lönerna för 2017 budgeteras bör man beakta att 30 procent av semesterpenningarna som förfaller till betalning inte betalas ut.

Arbetsgivarens pensionsavgift sänks med 0,2 procentenheter till 23,8 procent och arbetsgivarens socialskyddsavgift sänks med 0,94 procentenheter till 1,18 procent. Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringsavgift sänks med 0,45 procentenheter – den slutliga avgiften bestäms utifrån arbetsgivarens lön.

Sänkningarna enligt konkurrenskraftsavtalet fortsätter på så sätt att arbetsgivarens pensionsavgift sänks med 0,2 procentenheter även 2018 och med 0,4 procentenheter per år 2019 och 2020. Socialskyddsavgiften sjunker också

under åren 2018–2020. Nedskärningen av semesterpengen och sänkningen av arbetsgivaravgifterna bör beaktas vid budgeteringen av löner och lönebikostnader.

Kostnader för fastighetsunderhåll

Kostnaderna för fastighetsunderhåll har under de senaste åren ökat med mindre än två procent per år och 2016 har kostnadsökningen varit omkring en procent. Kostnaderna för tunn eldningsolja och uppvärmning har fortsatt sjunkit. Om oljepriset fortsätter att sjunka och den låga inflationen håller i sig förväntas ökningen av kostnaderna för fastighetsunderhåll vara i genomsnitt ungefär en procent.

Annat att beakta

Grunden för ekonomin inom offentliga samfund är ekonomisk balans. I praktiken uppvisar ekonomin ändå alltid antingen ett överskott eller ett underskott, men på lång sikt bör den i genomsnitt vara i balans. I ekonomiplaneringen ska man beakta församlingens rådande ekonomiska situation – dess överskott eller underskott. Det mest användbara måttet på ekonomisk balans är årsbidraget i förhållande till kommande investeringar och genomsnittliga årliga låneamorteringar. För att kunna bedöma årsbidragets tillräcklighet i en församling är det skäl att göra en kalkyl över kommande grundrenoveringar, nyinvesteringar och låneamorteringar för minst fem år framåt.

I de ekonomiska församlingsenheterna bör man kontrollera om balansräkningen ger korrekt information om tidigare räkenskapsperioders överskott, fonder och avsättningar. Värdet på finansiella värdepapper, kassa och bank samt övrig egendom som lätt kan omsättas i pengar under aktiva i balansräkningen ska överstiga det egna kapitalet, fonder med allmän täckning, överskotten och avsättningarna sammanlagt under passiva. Om det råder ett betydande missförhållande i beloppen ska detta korrigeras.

I de församlingar där budgeten för 2017 hotar uppvisa underskott, eller där årsbidraget inte räcker till för att täcka kommande investeringar och låneamorteringar, ska man göra upp en minst treårig plan för balansering av ekonomin.

En församling kan anses befinna sig i en ekonomisk kris om årsbidraget har varit negativt under två år i följd. Situationen försämras betydligt av ett underskott i balansräkningen. Det är också viktigt att se till att de likvida medlen är tillräckliga. Om de likvida medlen räcker till för en kortare tid än 60 dagar bör man fästa uppmärksamhet vid situationen och försöka åtgärda den. Församlingarna har relativt litet skuld. Det finns dock ett antal församlingar där den relativa skuldsättningen överstiger 50 procent, vilket är gränsvärdet för en kriskommun. Nyckeltalet beskriver lånebeloppets förhållande till verksamhets- och skatteintäkterna. Utvecklingen av nyckeltalet Relativ skuldsättning bör följas upp regelbundet.

Om en församling befinner sig i ekonomisk kris bör åtgärder för balansering av ekonomin vidtas omedelbart. Församlingens tjänstemannaledning (kyrkoherden och ekonomichefen) ska föra en öppen och konstruktiv dialog med såväl de förtroendevalda som de anställda om metoderna för balansering av ekonomin.

För att sanera ekonomin rekommenderas i första hand en minskning av antalet fastigheter och en gallring i driftskostnaderna. Beslut som gäller antalet anställda kommer i andra hand. Alltid när en tjänst eller befattning ledigförklaras i församlingen rekommenderas att denna situation utnyttjas för minskning av personalstyrkan. Samtidigt borde man också utnyttja situationen för att omvärdera och utvidga den kvarvarande personalens befattningsbeskrivningar. Om dessa åtgärder inte räcker blir man tvungen att permittera personal och som allra sista utväg välja uppsägning.

Att höja kyrkoskatteprocenten är en metod för att stärka församlingens ekonomi. En höjning av skatteprocenten kräver en noggrann analys av de verksamhetsrelaterade och ekonomiska grunderna för höjningen. Grunderna ska med fördel föras fram så öppet som möjligt för både beslutsfattarna och församlingsmedlemmarna för att trygga ett fortsatt medlemskap i församlingen. Inom förvaltningen är det bra att först fatta beslut om de ekonomiska

riktlinjerna och informera om dem. Först därefter presenteras de egentliga förslagen om kyrkoskatten och budgeten. Ju tidigare informationen går ut, desto bättre är möjligheterna att motivera medlemmarna att delta i stödjandet av församlingens ekonomi genom en skattehöjning.

Förfrågningar besvaras av ekonomiplaneringschef Pasi Perander, e-post [fornamn.efternamn\(a\)evl.fi](mailto:fornamn.efternamn(a)evl.fi) eller telefon 050 349 6902.

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0334